AZƏRBAYCAN ORDUSU

“Bütün Azərbaycan Çingizlə fəxr edir”

Ali Baş Komandan İlham ƏLİYEV:

Biz Çingizlə fəxr edirik. Bütün Azərbaycan Çingizlə fəxr edir. Bu, bir daha göstərdi ki, Azərbaycan vətəndaşı, Azərbaycan gənci, əsgəri heç vaxt bugünkü vəziyyətlə barışmayacaq. Bu, bir daha göstərdi ki, Azərbaycan dövlətinin güclü əsgərləri var. O, böyük vətənpərvərlik, peşəkarlıq, rəşadət göstərmişdir.

...Tovuzda uzaqlarda görünən dağların daş sinəsini silib uzaqlaşan yellər yollara səpələnir. Göy üzü gah tutulur, gah açılır. Tutulanda könül küsdürən, açılanda könül xoşluğuna dönən yellər ayaq saxlayanların duruşuna söykənir, tələsənlərin yerişinə. Ayaq saxlayanların da, tələsənlərin də könlü "Misri"yə köklənib; bir qəhrəmanlıq bu saz havasına təzə xallar, güllər gətirib. "Misri" ötən ilin aprelindən bu yana daha əzəmətlə, daha coşquyla ifa olunur, dinləyənlər daha böyük coşquyla dinləyir.

İki duyğu qoşa yaşanılır: kövrəklik, qürur. Uşaqların baxışlarında gördüyüm, qürurlandığım qürur bu gün çox möhtəşəmdi. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun müvafiq əmrinə əsasən, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun adının əbədiləşdirilməsi üçün silsilə tədbirlər keçirilir.

Tədbir iştirakçıları böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin abidəsi önünə tər çiçəklər qoyur, xatirəsini yad edirlər...

Dağlardan boz dumanı dağıdan yel əsir. Tovuzun **Şəhidlər xiyabanında** qonaqların gəlişinin intizarında olan hərbi səhra paltarlı uşaqların hərdən göy üzünə yayılan baxışlarının bir umacağı var: yağış yağmasın. Onsuz da hər gün anılan şəhidlərin bu gün geniş miqyasda anılmasının iştirakçısı olmaq üçün görənlər ayaq saxlayır..

Hərbi səhra geyimli azyaşlı uşaqları görüncə, sinəm ürəyimə darlıq edir: onlar Azərbaycanın sabahlarının vətəndaşlarıdı. Nə gözəl ruhda böyüyürlər!

Bu uşaqlar zaman-zaman xatırlayacaq ki, adı Tovuzun tarixinə yazılmış bir qəhrəmanın adına ad olan günün, təntənənin iştirakçısı olublar...

Uşaqlar Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin rəisi general-mayor Rasim Əliyevlə, hərbi birləşmənin komandanlığı ilə, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun atası Salman Qurbanovla, rayon icra hakimiyyətinin başçısı ilə... birlikdə şəhidlərin məzarı üzərinə tər çiçəklər düzürlər: "Qoruduğunuz, toxunulmazlığına can əsirgəmədiyiniz torpaqları biz qoruyacağıq!..". Şəhidlərin daş baxışları dil açsaydı, görəsən, uşaqlara nə deyərdi, nələr deyərdi?..

Çingiz Qurbanov Qusarda doğulmuşdu, Texniki Universitetdə təhsil almışdı, Tovuzda xidmət edirdi. Vətəni burada qoruyurdu. Belə bir əsgər haqqında komandirlərindən savayı kimsənin məlumatı yoxuydu. İndi onu bütün məmləkət tanıyır. Bu uşaqlar da tanıyır. Qusarda doğulub Tovuzda şəhid olan bir cavanın şücaəti, qəhrəmanlığı bu uşaqlar üçün də örnək olacaq...

4-5 yaşlı uşağın baxışları məni özünə çəkir. Turaldı. Hansı maraqdansa, soruşuram: "Böyüyəndə kim olacaqsan?". Baxışlarını davamlı baxışlarımdan yayındırıb naməlumluğa baxır. Qətiyyətlə, "Çingiz olacam!" - deyir. Necə qürurlanmayasan? Bu yaşda uşağı necə bağrına basmayasan? "Kaş bu kəlmələri Çingizin ruhu da eşidəydi..." - düşünürəm...

Əsən yel şahlıq etmək üçün dağlara tələsir...

Qəhrəmanın adının əbədiləşdirilməsi tədbiri **hərbi hissədə** davam edir. Qərargahın qarşısında "Şəhid milli qəhrəmanlarımız" abidəsinin açılışı olacaq. Hərbi hissənin üç milli qəhrəmanını yanaşı yaşadacaq bu abidə.

Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü Abdulla Qurbani həmişə 22 yaşında anılacaq Çingiz Qurbanov haqqında danışır: tələbəliyindən, hərbi xidmətə çağırılacağı günü intizarla gözləməsindən, ön xətdə xidmətdən qürurlandığından, Vətən sevgisindən, bu sevgi naminə döyüşündən, döyüşdə şücaətindən, qəhrəmanlığından,... danışır. Əsgərlərin baxışlarında çırpınan qüruru, bu qürura söykənikli ehtiramı, bir əlçim həsədi duymaq çətin deyil...

Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin rəisi general-mayor Rasim Əliyev çıxışında ordumuzun döyüş və mənəvi hazırlığından, ötən ilin aprel döyüşlərindən, şəxsi heyətin Ali Baş Komandanın hər əmrinə hazır olmasından, şücaətin, qəhrəmanlığın mənəvi-psixoloji hazırlığın səviyyəsi ilə bağlılığından danışaraq qeyd edir ki, çağırışçı hərbi xidmətə müəyyən mənəvi hazırlıqla gəlir. Hərbi xidmətdə bu hazırlıq məqsədyönlü şəkildə dərinləşdirilir. Çingiz Qurbanov təsdiqlədi ki, Azərbaycan əsgəri ərazi bütövlüyümüz naminə şəhidliyə də getməyi bacarır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə ona Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı adı verilməsi ölkə başçısının əsgərə, əsgərin timsalında Silahlı Qüvvələrimizə böyük ehtiramıdır...

Əsən yel şahlıq etmək üçün dağlara tələsir. Döyüş növbəsi aparan Çingizlərin yanına...

Tovuz rayonunun İcra Hakimiyyətinin başçısı Tofiq Zeynalov Qusarda doğulub Tovuzda şəhid olan Çingiz Qurbanovun qəhrəmanlığıyla, şücaətiylə tovuzluların da əzizi olduğunu, xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün rayonun Ağbulaq kəndinin mərkəzi küçəsinə rayon İcra Hakimiyyətinin sərəncamı ilə Çingiz Qurbanovun adı verildiyini bildirir...

Müdafiə nazirinin əmrinə əsasən keçirilən silsilə tədbirlər sırasına bir tədbir də əlavə olunur. **Ağbulaq kəndində** Salman Qurbanovun qüruru seziləndir. Vaxtaşırı bura gələcək. İlk ünvan göstəricisinin yanında ayaq saxlayacaq, baxacaq, qəlbindən keçənləri ifadə edə bilməyəcək; Çingizsiz Çingizli ayların, illərin əbədiyyətəcən yaşayacağına əminliklə baxacaq, kiminsə "Çingizin atasıdı..." kəlmələrinin işığına boylanacaq...

Ağbulaq kəndindən üzü yüksəkliyə doğru uzanan yolun sağında toplaşanların baxışlarında gördüklərim hərbi hissədə əsgərlərin baxışlarında gördüklərimin eynidi. "Bu küçənin başlanğıcı bəlli. Nəhayəti ürəklərdi..." - düşünürəm. Düşüncələrim əllərində güllər, çiçəklər, bayraqlar tutmuş məktəblilərin baxışlarının doğmalığına sarılır. Bu mehr, bu ülfət bir qəhrəmana ad olan ehtiramın işığına tamsınır...

Abdulla Qurbani bir anlığa toplaşanlara, sonra Salman Qurbanova baxır. Bu sözsüz mükalimələşmənin mətləbini duymaq çətin deyil; Abdulla Qurbaninin baxışları belə oğul böyüdən ataya ümumxalq sevgisinin tərcümanıdı, atanın baxışları ölkə Prezidentinə, Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə, rayon ictimaiyyətinə minnətdarlıqdı. "Oğul var evdən gedir, oğul var eldən gedir..." - bir ananın pıçıltısını mən də eşidirəm...

"Biz nə vaxtsa dünyadan köçəcəyik. Çingiz Qurbanov bu kəndin daimi sakini olacaq" - kənd ağsaqqalı Cəlal Həsənov çıxışında belə deyir. "Biz müəllimlər təkcə vəzifə borcumuzu deyil, vətəndaşlıq borcumuzu da yerinə yetirməliyik. Hər şagirdin Çingiz ruhunda böyüməsinə çalışmalıyıq..." - kənd məktəbinin müəllimi Şəfiqə Əliyeva çıxışında belə deyir...

Evin divarına "Çingiz Qurbanov küçəsi" lövhəciyi vurulur. Çingiz Ağbulaq kəndində "Çingiz Qurbanov küçəsi"ndə böyük ehtiramla anılır.

Abdulla Qurbaninin təklifi ilə şeir səslənir. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin də könlünə yatan "Azərbaycan" şeiri:

El bilir ki, sən mənimsən,
Yurdum, yuvam,
məskənimsən...

(Ardı 5-ci səhifədə)

"Bütün Azərbaycan Çingizlə fəxr edir"

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Ötən ilin dekabrın 29-da dünyanı heyrətləndirən vətənpərvərliklə şücaətin vəhdəti kimi bir qəhrəmanlıq doğuldu. O qəhrəmanlıq tarixə yazıldı, tarix yazdı. O qəhrəmanlıq haqqında şeirlər, məqalələr yazıldı, yazılacaq da. Hər biri şəhid qəhrəmana, şəhidliyə ehtiramın söz təsdiqidi. Şair-publisist Abdulla Qurbaninin yazdığı "Çingiz dastanı" tamam fərqli əsərdi; tarixilik publisistika ilə, publisistika poetika ilə vəhdətdə təqdim olunub. Tədbirdə Abdulla Qurbani Ağbulaq kənd məktəbinin direktoruna bu kitablardan hədiyyə edir. "Əllərdə, könüllərdə və dillərdə qərar tutan" bayraqlarımız elə əzəmətlə dalğalanır ki!..

Müəllim Şəfiqə Əliyevanın duyğusallıqla dediyi "Könlümün sevgili məhbubu mənim..." misrası əsən yellərə qarışır; yellər əsə-əsə qarşıdakı meşə zolağına deyil, yüksəkliyə tələsir. O yüksəklik ucalıqdı. Həm coğrafi, həm də mənəvi ucalıq.

Atanın baxışları gözləri qəhərdən dolub-boşalan bir yeniyetmədən üzülmür; baxışında oğlunun baxışının, duruşunda oğlunun duruşunun eyninimi görüb? Pıçıltıyla "Təki Vətən yaşasın!" - deyir. Xatırlayıram ki, Çingizin dəfnində də belə demişdi. Qəhərini onda da boğa bilmişdi, indi də boğur. Oğlunun ruhunu incitmək istəmir...

Əsən yel şahlıq etmək üçün dağlara tələsir. Döyüş növbəsi aparan Çingizlərin yanına. 2016-cı ilin 29 dekabrınacan əsgər Çingiz Qurbanovun xidmət etdiyi mövqeyə. Müdafiə naziri Zakir Həsənovun əmriylə mövqeyə Çingiz Qurbanovun adı veriləcək, mövqeyə lövhə vurulacaq. İlk şəhiddir ki, bir vaxtlar xidmət etdiyi mövqe onun adını daşıyacaq: **Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanov adına post.**

...Tanış cığırla tanış mövqeyə yaxınlaşmaqdayıq. Bura ötən il gəlmişdim. Əsgərlərin söhbəti, bir ürək tutumunca Vətən sevgisi ürəyimi təlləndirmişdi. Bir daha əmin olmuşdum ki, həqiqətən "Vətən - gözdü, biz - kirpik", həqiqətən "Gözümün keşiyini çəkirik". Əsgərlərimizin arasında sözüm də əsgərləşmişdi, özüm də...

Bir az istidi, bir az bürkü. Arada xırdaca meh əsir. İlk baxışda bəstə görünən təpəyə tələsirik...

Göy üzündə görünən bir topa bulud mövqeyə aparan yolu kölgələndirib. "Bu hikmət göy üzünün bu tərəflərə ehtiramıdı..." - düşünürəm...

Bu da mövqe...

Əsgər Çingiz Qurbanov burada xidmət edirdi...

Çingizin daş-divardan dikələn baxışları qarşılayır bizi. Ata bir anlığa dayanır. Baxır.

Yaxınlaşır. Bir vaxtlar qoşa qolları oğlunun kürəyində çarpazlaşardı. İndi o qollar daş-divarı bağrına basır...

...Könlündən əsən yellərə, daşan sellərə qarışmaq keçənlərin səngərdaşı, səngər qardaşı olan əsgər Çingiz Qurbanov da ötən ilin dekabrınacan daş döşənmiş bu cığırla posta gedirdi. Mövqe onun, o, mövqenin səngəri olurdu. O da digər səngərdaşları kimi düşmənə bu səmtə addım atmağa imkan verməzdi. Səngərin həndəvərlərini Vətənin bir parçası kimi deyil, bütöv Vətən kimi qoruyurdular.

Ötən il dekabrın 29-da düşmənin təxribatlarının qarşısını aldıqdan sonra bu mövqedən getmişdi düşmənin üstünə...

4 düşməni öldürmüşdü...

Döyüşdə şəhid olmuşdu...

Ata oğlunun keçdiyi cığırla irəliləyir. Son dəfə baxdığı səmtə baxmaq istəyir. Oğlunun gözləriylə baxmaq istəyir. Bir azdan deyəcək ki, icazə versəydilər, torpaqlarımız işğaldan azad edilənəcən oğlumun əvəzindən dayanardım burada, onun xidmət yoldaşlarına yoldaş olardım, onun xidmətini davam etdirərdim...

Ata oğlunun keçib getdiyi cığırları davamlı baxışlarla gözlərinə yığır...

Harada vurulduğunu göstərirlər ataya...

Komandirin əli atanın çiynin ə enir...

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun əmri ilə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun adının əbədiləşdirilməsi üçün postun girişinə lövhə vurulub: "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanov postu"...

Əsgərlərin baxışlarında nələr görürəm? - mehr-ülfət, Vətənə, torpağa, yoldaşlığa sədaqət. O baxışlarda "Mən Azərbaycan əsgəriyəm!" qürurunu görürəm. Mənə elə gəlir ki, bu baxışlar dil açsaydı, Vətəni Çingiz kimi sevirik deyərdi, Çingizin qoruduğu kimi qoruyuruq deyərdi. Hamı duyur ki, bu postda döyüş növbəsi aparanlar Çingizi yanında hiss edəcək. "Çingiz əbədiyyətin əsgəridi" - düşünürəm...

Döyüş mövqeyində Çingiz Qurbanovun xatirə guşəsi yaradılıb.

Çingizin çarpayısı...

Çingizin şəxsi əşyaları...

Mübariz İbrahimovun qəhrəmanlığı Mübarizləşmə təyini yaratdı. Çingiz Qurbanovun qəhrəmanlığı Çingizləşmə...

Beş-on addım aralıda dağ çiçəkləri görünür. Çingiz o çiçəkləri görə bilmədi, dərə bilmədi. Payızda gəldi, qışda şəhid oldu. Görə bilmədiyi güllər adını daşıyan postun yan-yörəsindən də boy göstərir...

...Bir vaxtlar oğlunun ayaq izləri düşmüş cığırla irəliləmək atanı kövrəldib. "Mənim oğlum idin, indi Vətənin oğlusan. Bir qardaşın vardı, indi minlərlə qardaşın var..." - atanın baxışları obeliskdən üzülmür; həmin baxışlardı, həmin incə təbəssümdü. Ata o qaynar baxışlara, o munis təbəssümə sarı əyilir: "Vətən üçün yaşanılan ömür dəyərli ömürdü, oğul. Sən dəyərli ömür yaşadın...".

Ata oğlunu son məqamlarda görmüş əsgərlərin - Zamin Qasımzadənin, Emin Cəfərovun, Vəfadar Tahirlinin əhatəsindədi. Dördü də obeliskə baxır. Ata oğlunun xidmət yoldaşlarından nəsə soruşmaq istəyir, soruşa bilmir. Ucalıq məqamında zamana dayanmaq hökmü verə bilməyəcəyinə təəssüflənir. "Oğlumu son görən gözlərinizə doyunca baxım..." - baxışları sanki belə deyir. "Sənə Çingizin gözləriylə baxırıq, ata..." - əsgərlərin baxışları ataya sanki belə deyir.

Bu səssiz mükalimələşmənin bir əli qürurun əlindədi, bir əli kövrəkliyin. "Çingiz aprel döyüşlərində şəhid olanlardan, onların qəhrəmanlığından danışardı. "Kaş o vaxtlar biz də xidmətdə olaydıq..." - deyərdi - Vəfadar belə deyir...

Dördünün də qəhərinin rəngi seziləndi. Çingizsizlik rəngli qəhərdi...

Ata postdan enmək istəmir, enə bilmir. Bir-iki addım atıb dayanır. Geri qayıdır. Bir vaxtlar oğlunun müşahidə apardığı yerdə dayanır. "Səni əvəz edirəm, oğul. İcazə versələr, döyüşdə də əvəz edərəm", - deyir elə bil. Yumruqları düyünlənir...

Bir dəstə dağ çiçəyi verirlər ataya. Bu çiçəklər Çingizin qəbrinin üstünə qoyulacaq...

Bir dəsmal arası torpaq götürür ata. Çingizin qəbrinin torpağına qarışacaq bu torpaq...

Mövqedən ayrılmaq çətindi; ayaq gedir, ürək saxlayır...

Dönüb baxır. Yenə gələcəm deyir sanki...

...Hərbi hissədəyik. Müdafiə nazirinin əmrinə əsasən, **Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun adı bölüyün şəxsi heyətinin siyahısında əbədiyyən səslənəcək.**

Nümunəvi axşam yoxlanışı hamını duyğulandırır. Bölüyün baş çavuşu Çingiz Qurbanovun adını oxuyanda "2016-cı il dekabrın 29-da Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində düşmən təxribatının qarşısını alarkən qəhrəmancasına həlak olub. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi uğrunda göstərdiyi igidliyə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin sərəncamı ilə ona ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adı verilib". Bir anlığa sükut çökür. Müqəddəs sükutdu. Və... əsgərlərin hamısı "Çingizləşməyə hazırıq!" - deyir. Kəlmələr əsən yelləri də yolundan etmək qüdrətindədi...

...Ata oğluna bu miqyasda ehtirama görə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə, Müdafiə nazirinə, rayonun rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirir...

...Çingiz Qurbanov qəhrəmanlığıyla tarix yazdı...

Müdafiə nazirinin Çingiz Qurbanovun adının əbədiləşdirilməsi haqqında əmri icra olundu. Bu da tarixdi...

...Ürəkləri coşduran "Misri" dönməz bir haraya dönür: əsgər Çingiz Qurbanov Azərbaycanın əbədiyyət əsgəridir!..

Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist